Rapport

Beheerplan Straatmeubilair 2025-2030

Opdrachtgever:
Gemeente Texel

Gemeente Texel .txl

Inspectrum
VEILIG EN COMFORTABEL LEVEN

Datum	:	18-08-2025
Ons kenmerk	:	IN/4.25038
Opgesteld door	:	Tristan van Maurik

Verantwoording

Projectnummer: 4.25038

Status: Concept
Versie: 1.0

Auteur(s): Tristan van Maurik
Datum auteur: 18-08-2025
Paraaf auteur(s):

Controleur::
Datum controle:
Paraaf controleur:

Contact: Inspectrum BV
Florijnweg 11 C
6883 JN Velp (Gld)
Postbus 11
6880 AA Velp (Gld)
026 - 38 40 560
info@inspectrum.nl

Inhoudsopgave

Verantwoording		**2**
Inhoudsopgave		**3**
1	**Samenvatting**	**5**
2	**Inleiding**	**8**
2.1	Aanleiding	8
2.2	Onderzoeksvraag	8
2.3	Doelstelling	8
2.4	Scope	9
2.5	Leeswijzer	9
3	**Kaders en uitgangspunten**	**11**
3.1	Wettelijke kaders	11
3.2	Beleidskader	12
3.2.1	Structuurvisie 2020 'Texel op koers'	12
3.2.2	Mobiliteitsvisie Texel 2015-2025	12
3.2.3	Actieplan Mobiliteit Texel 2016	**Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
3.2.4	Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR-plan)	12
3.2.5	Algemene Plaatselijke Verordeningen (APV)	12
3.3	Financieel kader	13
3.3.1	Huidige budgetten	13
3.4	Beheer en onderhoudsmethodiek	13
4	**Areaalgegevens en kwaliteit**	**15**
4.1	Hoeveelheden	15
4.2	Kwaliteit	16
4.2.1	Geografische kwaliteitsoverzicht	17
4.2.2	Kwaliteit per type meubilair	18
5	**Planning en begroting**	**19**
5.1.1	Gemeentelijke ambitie	**Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
5.1.2	Onderhoudsmaatregelen	19
5.1.3	Onderhoudsbegroting	20
6	**Onderhoudsscenario's**	**21**
6.1	Aangenaam verblijven	**Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
6.2	Huidige situatie	21
6.3	Sober	**Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
7	**Beheerproces**	**22**
7.1	Gegevensbeheer	22
7.2	Kwaliteitsbewaking	22
7.2.1	Organisatie	23

7.3 VAT-kosten 23
7.4 Bewegwijzeringsbeleid **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
7.4.1 Nationale Bewegwijzeringsdienst (NBd) 23

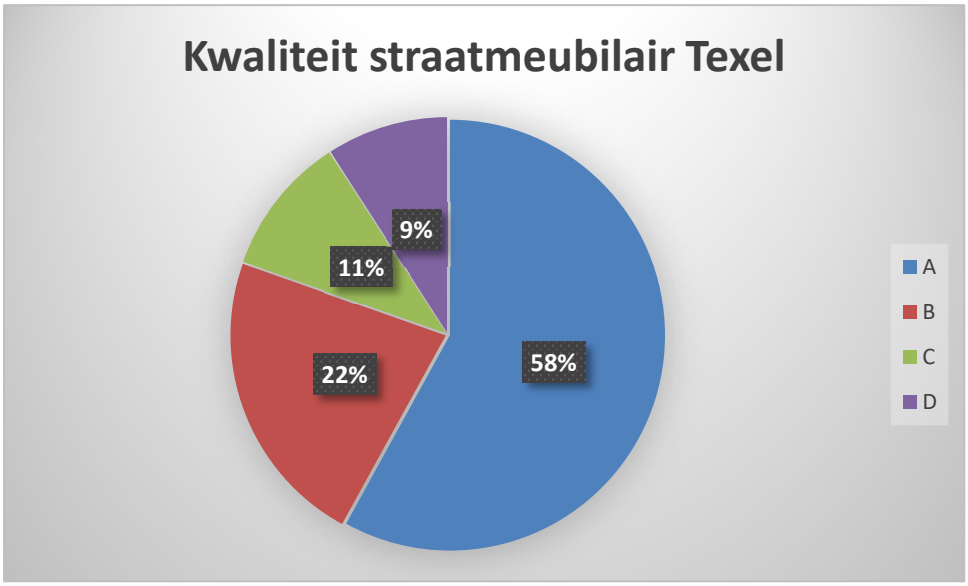
8 Slotbepaling en raadsbesluit Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
8.1 Besluit **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

Bijlage 1 Kaders en richtlijnen **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

1. Samenvatting

De gemeente Texel heeft in totaal 15.443 stuks straatmeubilair in beheer, verspreid over diverse kernen en gebiedstypes. Het straatmeubilair bestaat uit borden, dragers van borden en overig straatmeubilair, zoals banken en afvalbakken. De kwaliteit van het straatmeubilair is vastgelegd conform de landelijke beeldkwaliteitsmethodiek van het CROW. Het schadebeeld “besmeuring” is hierin niet meegenomen, aangezien het een schade is die met planmatig schoonmaken wordt opgelost.

In het beheerplan is een onderhoudsscenario opgesteld waarin het ambitieniveau “B-kwaliteit” wordt gehanteerd.

Met name het vervangen van borden en dragers in het eerste jaar vormt een aanzienlijk aandeel in de onderhoudsbehoefte. Deze verkeren momenteel in slechte staat.

De totale vervangingswaarde van het huidige meubilair bedraagt circa €6,8 miljoen. Een object wordt vervangen als deze niet meer functioneert of als de theoretische levensduur verstreken is. Het kan voorkomen dat de theoretische levensduur verstreken is, terwijl het object nog naar verwachting functioneert. De beheerder zal per object en locatie een eigen overweging maken om straatmeubilair te vervangen. In vergelijking met het landelijk gemiddelde geldt op Texel een kortere levensduur door invloed van zout op het meubilair.

Door middel van een driejaarlijkse schouw kunnen de gegevens actueel, betrouwbaar en compleet gehouden worden ten bate van de planning en begroting. Dit biedt tevens een mogelijkheid om de kwaliteit te toetsen aan de hand van gestelde ambities. De kosten voor het up-to-date houden van de kwantitatieve en kwalitatieve gegevens is geraamd op circa €40.000 per ronde.

Een aanvullende mogelijkheid is een integrale frequente beleidsschouw voor de gehele openbare ruimte. Deze landelijke methodiek geeft handvaten om het ambitieniveau te toetsen en het onderhoudsproces te optimaliseren. Het advies is om driemaal per jaar (voorseizoen, hoogseizoen, naseizoen) een beleidsschouw uit te voeren. De kosten voor drie beleidsschouwen is geraamd op €10.000 per jaar.

Om de levensduur van het meubilair te verlengen is het aan te bevelen om zoveel mogelijk materiaal te gebruiken die bestand zijn tegen de invloed van zee en zout.

Onderdeel	2026	2027	2028	2029	2030
Actualisatie & inspectie			€40.000		
Beleidsschouw	€10.000	€10.000	€10.000	€10.000	€10.000
VAT-kosten	€12.000	€12.000	€12.000	€12.000	€12.000
Actualiseren George	€2.500	€2.500	€2.500	€2.500	€2.500
Bijdrage aan NBd	€4.500	€4.500	€4.500	€4.500	€4.500
Onderhoud en vervanging	€149.599	€208.599	€118.712	€275.393	€56.890
Totaal	**€178.599**	**€237.599**	**€187.712**	**€304.393**	**€85.890**

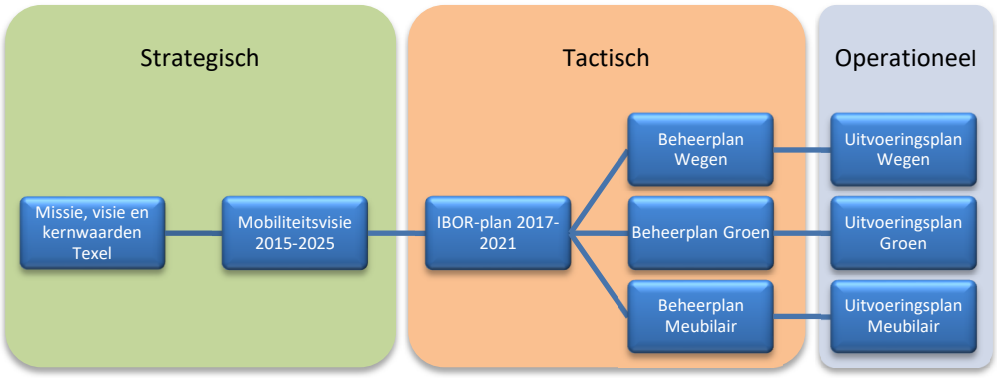
Ons kenmerk:

IN/425038

2. Inleiding

2.1 Aanleiding

De gemeente Texel is een aantrekkelijke en ondernemende gemeente. De bewoners, ondernemers en recreanten hebben baat bij een effectief en efficiënt beheer van de openbare ruimte. Dit sluit aan op de bestuurlijke ambitie voor een rustig, authentiek ruimtelijke beleving (Shared Space) van de openbare ruimte. In het beleidskader is de gewenste kwaliteit en ambitie voor de openbare ruimte vastgelegd. Op basis van het IBOR-plan is voor het straatmeubilair een beheerplan opgesteld om de openbare ruimte planmatig en toekomstgericht aan te pakken.

Afbeelding 2.1 Bouwstenen beheer openbare ruimte

2.2 Onderzoeksvraag

Een beheerplan is een tactisch document. Het is een vertaling van beleid naar uitvoering. Om sturing te geven aan het beheerplan is een onderzoeksvraag opgesteld:

- Wat is de financiële en technische onderhoudsbehoefte voor het dagelijks en planmatig onderhoud en vervangingen voor de komende planperiode 2026-2030 in relatie tot de gewenste kwaliteit en ambitie?

Een antwoord is ten eerste op een strategisch niveau gegeven in de samenvatting. De onderbouwing vindt u in de daaropvolgende hoofdstukken.

2.3 Doelstelling

Het doel van de gemeente Texel is om met het Beheerplan Straatmeubilair inzicht te krijgen op diverse beleidsdomeinen. De doelstelling is als volgt samen te vatten:

- Het verkrijgen van inzicht met betrekking tot de bestuurlijke ambitie om de openbare ruimte schoon, heel en veilig in te richten;
- Het vaststellen van de financiële behoefte voor het dagelijks en groot onderhoud en vervangingen om te kunnen (blijven) voldoen aan de gestelde ambitie;

2.4 Scope

Het straatmeubilair in de openbare ruimte is een breed begrip. In de onderstaande tabel 2.2 is de scope van het straatmeubilair aangegeven waar dit beheerplan op is gericht.

In de scope	Niet in de scope
RVV-verkeersborden *(inclusief drager)*	Openbare verlichting
Niet-RVV-verkeersborden *(inclusief drager)*	Verkeersregelinstallatie 's (VRI)
Bewegwijzeringsborden *(inclusief drager)*	Parkeerautomaten
Straatnaamborden *(inclusief drager)*	(Ondergrondse) afvalcontainers
Bebakening	Vlaggenmasten
Palen	Nuts-kasten
Banken	Afvalbakken
Boombeschermers	Hekwerken
Verkeersvoorzieningen	
Biggenruggen en schampblokken	
Abri's	
Poorten en slagbomen	
Plattegrondborden	

Tabel 2.2 Scope inventarisatie en inspectie meubilair

2.5 Leeswijzer

Hoofdstuk 3 bevat de van toepassing zijnde kaders en uitgangspunten, alsook de systematiek die gehanteerd wordt voor het beheer van straatmeubilair. In hoofdstuk 4 zijn de kwantiteits- en kwaliteitsgegevens weergegeven van het bestaande straatmeubilair. In hoofdstuk 5 is een planning en begroting opgesteld die inzicht geeft in de huidige onderhoudsbehoefte. In hoofdstuk 6 is een drietal scenario's opgesteld om een beheerkeuze te maken. Tenslotte is in hoofdstuk 7 beschreven hoe het beheerproces in stand kan worden gehouden.

Ons kenmerk:

IN/425038

3. Kaders en uitgangspunten

In dit hoofdstuk vatten we de wettelijke kaders en beleidskaders samen die relevant zijn voor het beheerproces van het meubilair. Het financiële kader geeft het uitgangspunt aan voor de begroting.

3.1 Wettelijke kaders

Bij het plaatsen, beheren en onderhouden van meubilair wordt rekening gehouden met wet- en regelgeving. Bij wetgeving is het duidelijk dat men zich hieraan dient te conformeren. Bij richtlijnen is dit vaak wat onduidelijker. Maar ook hier geldt dat alleen gemotiveerd van de richtlijnen mag worden afgeweken. Uit jurisprudentie is gebleken dat vooral de richtlijnen van het CROW een belangrijk toetsinstrument vormen, waar rechters bij geschillen aan zullen vasthouden.

Relevante wettelijke kaders zijn:

- Grondwet (artikel 21);
  - De zorg van de (lokale) overheid is gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu.
- Wegenverkeerswet;
  - Deze gemeente is verantwoordelijke om de veiligheid van de gebruiker en de functionaliteit van wegen met bijbehorend meubilair te waarborgen.
- Wegenwet (artikel 16);
  - De gemeente is verantwoordelijk om wegen in goede staat te laten verkeren.
- Burgerlijk wetboek (artikel 6:174);
  - De gemeente is aansprakelijk bij nalatig onderhoud.
- Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens (RVV 1990);
  - De norm van alle te plaatsen verkeersborden zoals vorm, afmetingen, hoogte enz.
- Besluit Administratieve Bepalingen voor het Wegverkeer (BABW);
  - Regels voor verkeersbesluiten en technische eigenschappen van borden.
- Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
  - De gemeente is verplicht, conform de gemeentewet, jaarlijks begrotings- en verantwoordingsstukken op te stellen. De BBV bevat hiervoor de regelgeving.
- Omgevingswet (vanaf 2021).
  - Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen.
- Europese RTTI- verordening.
  - De Real Time Traffic Information-verordening schrijft een aantal zaken voor over de beschikbaarheid van data over verkeer, zoals het openbaar beschikbaar zijn.

De belangrijkste richtlijnen die van toepassing zijn op het beheer van meubilair zijn:

- Nationale bewegwijzeringsdienst (NBD);
- Nederlandse Norm (NEN);

- Publicaties CROW.

In bijlage I zijn de wettelijke kaders en richtlijnen nader beschreven.

3.2 Beleidskader

De gemeente Texel heeft op diverse terreinen eigen beleid ontwikkeld en plannen gemaakt over hoe zij de nabije toekomst ziet. Binnen de wettelijke kaders streeft de gemeente naar zo min mogelijk bebording. Dit past binnen de ambitie en kernwaardes om in de openbare ruimte rust en ruimte uit te stralen. Dit geldt evenzeer voor al het straatmeubilair ter bevordering van een rustig landschap.

De beleidsstukken die betrekking hebben op het meubilair zijn:

3.2.1 Structuurvisie 2020 'Texel op koers'

In deze visie staan de gewenste ontwikkelingen voor de economie, de ruimtelijke ordening en zorg en welzijn. Deze structuurvisie vormt de toetssteen voor beleidsbeslissingen op deze terreinen en geeft richting aan de uitwerking daarvan. Daarbij streeft de gemeente naar behoud van wat de moeite waard is om te behouden, en naar vernieuwing waar dat kansen biedt op de positie van Texel te versterken.

3.2.2 Mobiliteitsvisie Texel 2015-2025

De mobiliteitsvisie is onderdeel van het mobiliteitsplan. De mobiliteitsvisie is een samenvattend beleidskader op basis van trends, ontwikkelingen, kernwaarden en principes. De mobiliteitsvisie beschrijft hoe de gemeente Texel wil omgaan met hun verkeersmobiliteit , passend in het Texelse landschap in de periode 2015-2025. Het is gericht op bereikbaarheid, duurzaamheid, leefbaarheid en beleving.

3.2.3 Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR-plan)

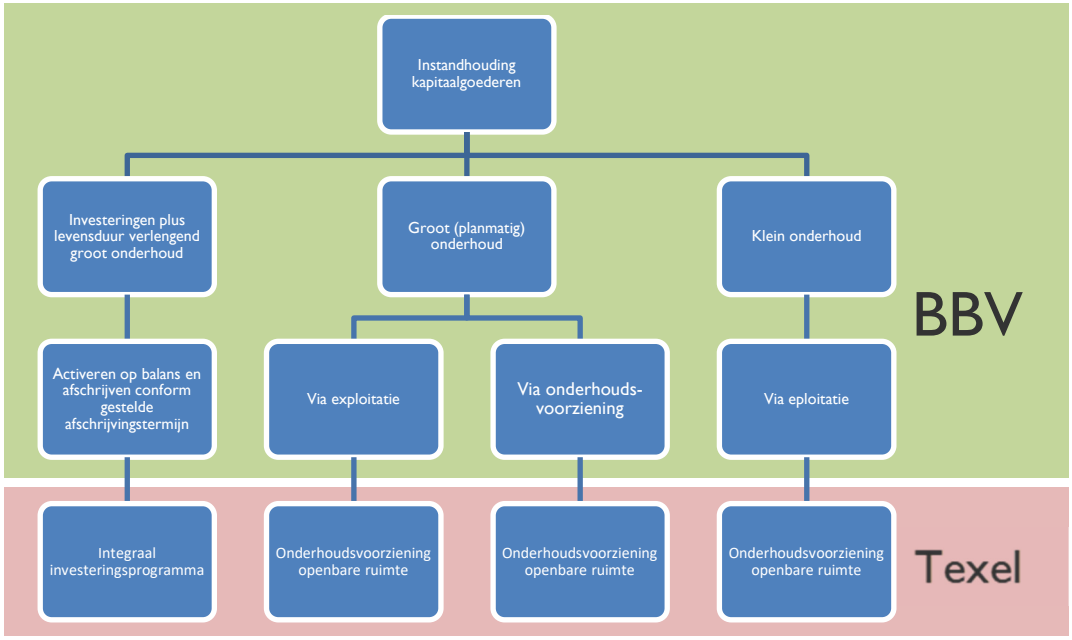
Het IBOR-plan geeft het kader aan voor beeldgericht werken in de openbare ruimte van de gemeente Texel. Het plan laat zien welke beheerkwaliteit mogelijk is binnen de beschikbare beheerbudgetten.

3.2.4 Algemene Plaatselijke Verordeningen (APV)

De algemene plaatselijke verordening geeft regels aan op gemeentelijk niveau. In deze verordening zijn verschillende zaken opgenomen die een relatie hebben tot verkeersvoorzieningen. Een van het belangrijkste artikel is 2.21 'Voorzieningen voor verkeer en verlichting'.

3.3 Financieel kader

De gemeente Texel beschikt over een jaarlijks beschikbaar budget voor de instandhouding van het meubilair. In het onderstaande model is weergegeven hoe de gemeente Texel invulling geeft aan de kaders zoals deze in het BBV zijn weergegeven.

Afbeelding 3.1 Financieel bekostigingsmodel openbare ruimte

De onderhoudsvoorziening bestaat uit een vastgesteld bedrag per jaar. De gemeente Texel hanteert onderscheid tussen bebording (inclusief bewegwijzering) en het overige meubilair.

3.3.1 Huidige budgetten

Voor de exploitatiekosten van bebording (inclusief drager) hanteert de gemeente Texel een structureel budget van €80.000 (excl. BTW en VAT-kosten) voor het jaar . Voor het onderhoud van het meubilair is een structureel budget aanwezig van €58.000 (excl. BTW en VAT-kosten).

3.4 Beheer en onderhoudsmethodiek

Beheer en onderhoud is een activiteit die continu en cyclisch van aard is. Het is van groot belang dat het uitvoeren van onderhoud aan meubilair systematisch plaatsvindt. Enerzijds om te voorkomen dat bepaalde locaties of gebreken worden gemist, anderzijds om de beschikbare middelen zo doelmatig mogelijk in te zetten.

Er worden vijf stappen in onderscheiden:

1. Actualisatie gegevens meubilair. Alleen bij een actueel gegevensbestand kan een betrouwbare begroting worden gemaakt.
2. Uitvoeren technische inspecties. De inspecties zijn nodig om de actuele onderhoudstoestand van het meubilair in beeld te hebben.
3. Meerjarenbegroting. De meerjarenbegroting wordt als basisbegroting gehanteerd. Uit deze meerjarenbegroting wordt na een maatregeltoets een jaarplan vastgesteld.
4. Budgetbegroting. Op basis van de in de gemeentebegroting aanwezige budgettaire ruimte moet een prioriteitstelling in het uitvoeren van onderhoud worden opgesteld. Tevens dienen de gevolgen van budgettaire restricties inzichtelijk te worden gemaakt.
5. Beheerplan. Hierin worden de kwaliteit van het meubilair en de benodigde budgetten aan het bestuur kenbaar gemaakt. Het aangeven van de consequenties van de afwijkende budgetten is hierbij mogelijk.

	Stap 1: Actualisatie data beheersysteem	Stap 2: Uitvoeren inspectie	Stap 3: Meerjarenbegroting - jaarplan	Stap 4: Budgetbegroting	Stap 5: Beheerplan
Activiteit	- Verwerken opmerkingen - Actualiseren areaal - Invoer uitgevoerd onderhoud - Actualiseren onderhoudsmaat-regelen	- Vaststellen te inspecteren meubilair - Uitvoeren technische inspecties	- Genereren meerjaren-begroting - Uitvoeren en verwerken maatregeltoets - Vaststellen jaarplan	- Bepalen budgetten - Bepalen prioriteiten - Genereren budget-begroting(en)	- Verzamelen benodigde informatie uit meubilair
Resultaten	- Geactualiseerd gegevensbestand meubilair	- Inspectiegegevens meubilair	- (Uitgevlakte) Werkbegroting	- Een of meer budget-begroting(en)	- Beheerplan

4. Areaalgegevens en kwaliteit

In dit hoofdstuk staan de kwantitatieve en kwalitatieve gegevens van het meubilair.

4.1 Hoeveelheden

In onderstaande tabel is per categorie aangegeven hoeveel objecten de gemeente Texel in beheer heeft. De objecten die in beheer zijn bij derden (Provincie, Staatsbosbeheer en HHNK) zijn niet opgenomen in dit overzicht. Deze objecten zijn losse onderdelen. Een verkeersbord bestaat uit zowel een bord als een drager die apart zijn benoemd.

In de scope	Aantal in stuks
RVV-verkeersborden	2.913
Niet-RVV-verkeersborden	853
ANWB-autobewegwijzeringsborden	98
ANWB-fietsbewegwijzeringsborden	34
Overige bewegwijzeringsborden	1.149
Straatnaamborden	893
Dragers bebording	3.998
Bebakening	581
Banken en tafels	331
Verkeersvoorzieningen	972
Geleide element	1.474
Kunst/groen	66
Palen	1.649
Overige	433
Totaal	**15.443**

Tabel 4.1 Omvang van het meubilair (stuks)

In het kader van ‘Shared Space’ is er in 2025 een advies optimalisatieplan gemaakt waarin per bord is bekeken of deze nuttig is en verkeersveilig.

De gemeente Texel is geografisch opgedeeld in kernen. De kernen bestaan uit de dorpen en het buitengebied. In de onderstaande tabel is de concentratie van het meubilair per kern aangegeven.

Gebied	Aantal bebording	Aantal dragers	Aantal meubilair	Totaal
De Cocksdorp	807	514	819	**2.140**
De Koog	1222	771	717	**2.710**
De Waal	354	197	155	**706**
Den Burg	2.340	1.448	1.904	**5.692**
Den Hoorn	624	361	309	**1.294**
Oosterend	436	271	296	**1.003**
Oudeschild	738	436	724	**1.898**
Totaal	6.521	3.998	4.924	**15.443**

Tabel 4.2 Geografische concentratie meubilair

4.2 Kwaliteit

Het gehele areaal is in juli 2025 geïnspecteerd conform de CROW-publicatie 380 'Beeldkwaliteit Openbare Ruimte'. Per object is er geïnspecteerd op een aantal schadebeelden. Per schadebeeld is een classificatie aangegeven, variërend van A (goed) tot D (zeer slecht).

Verrekenen op beeld via RAW-werkcategorie 50.31.03				
Meubilair	**bord-beplakking en graffiti**			
A+	A	B	C	D
				
Het bord is aan de voorzijde niet beplakt of beklad.	Het bord is aan de voorzijde beplakt met een enkele kleine sticker en is niet beklad.	Het bord is aan de voorzijde beplakt door grotere stickers of affiches of is beklad met een kleine tekening.	Een groot deel van het bord is aan de voorzijde beplakt door één of meerdere affiches of is beklad met een tekening.	Een zeer groot deel van het bord is aan de voorzijde beplakt door één of meerdere affiches en/of is beklad met een forse tekening.
mate van beplakking/graffiti 0% per bord	**mate van beplakking/graffiti** ≤ 2% per bord	**mate van beplakking/graffiti** ≤ 5% per bord	**mate van beplakking/graffiti** ≤ 10% per bord	**mate van beplakking/graffiti** > 10% per bord
racisme/aanstootgevend nee	**racisme/aanstootgevend** nee	**racisme/aanstootgevend** nee	**racisme/aanstootgevend** nee	**racisme/aanstootgevend** ja

Afbeelding 4.3 Voorbeeld kwaliteitsbeoordeling CROW-publicatie 380

Voor de inspectie zijn de beschreven normen het uitgangspunt. De afbeeldingen zijn ter ondersteuning van de beschreven normen. Elk meubilair heeft een aantal schadebeelden waarop geïnspecteerd is. Om een algemeen niveau per meubilair aan te duiden is het zwaarstwegende schadebeeld gehanteerd. Hierbij is een uitzondering gemaakt voor het schadebeeld 'besmeuring' aangezien dit met planmatige maatregelen wordt opgelost.

In de onderstaande diagram is in percentages aangegeven hoe de kwaliteit van het meubilair van de gemeente Texel is.

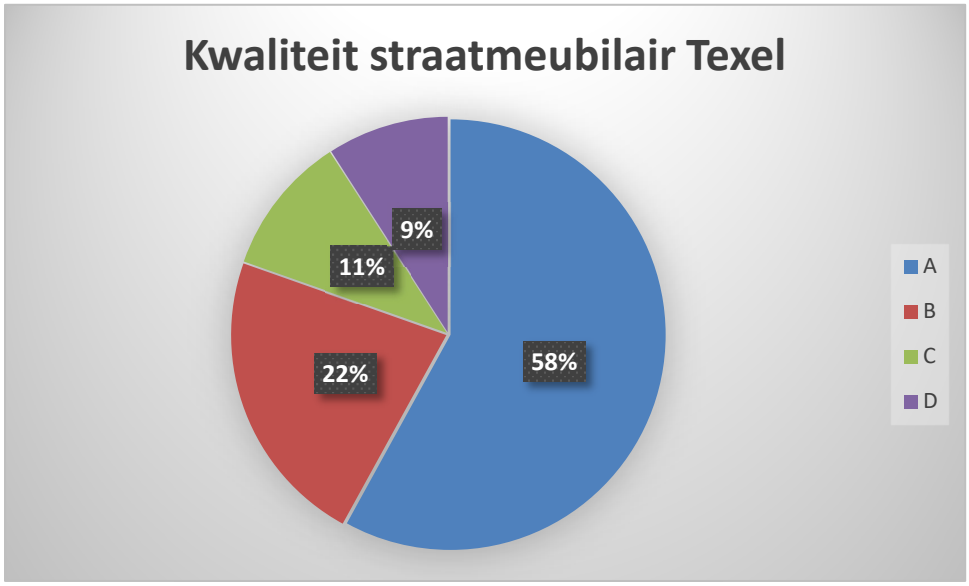

Diagram 4.4 Algemeen kwaliteitsoverzicht meubilair

Uit het algemene kwaliteitsoverzicht is op te maken dat het overgrote deel van het meubilair in goede staat is. Het meubilair op kwaliteitsniveau B heeft nog geen onderhoudsbehoefte op korte termijn (1-2 jaar). De onderhoudsbehoefte richt zich op alles met kwaliteit C en D. Met name niveau D heeft aandacht nodig, hier kan sprake zijn van onveilige verkeerssituaties en een verhoogd risico op aansprakelijkheid.

4.2.1 Geografische kwaliteitsoverzicht

De kwaliteitsgegevens zijn uitgesplitst per kern in de onderstaande tabel

Type meubilair	Niveau A		Niveau B		Niveau C		Niveau D		Totaal
De Cocksdorp	1.387	*65%*	375	*18%*	193	*9%*	181	*8%*	2.136
De Koog	1.516	*56%*	631	*23%*	297	*11%*	261	*10%*	2.705
De Waal	316	*45%*	202	*29%*	94	*13%*	94	*13%*	706
Den Burg	3.324	*59%*	1.318	*23%*	581	*10%*	433	*8%*	5.656
Den Hoorn	659	*51%*	308	*24%*	169	*13%*	157	*12%*	1.293
Oosterend	543	*54%*	227	*23%*	116	*12%*	117	*12%*	1.003
Oudeschild	1.185	*62%*	388	*20%*	164	*9%*	162	*9%*	1.899
Totaal	**8.930**	***58%***	**3.449**	***22%***	**1.614**	***10%***	**1.405**	***9%***	**14.848**

Tabel 4.5 Kwaliteitsniveau per wijk

De onderhoudsachterstand is gevormd door het totaal van niveau C en D. Uit de bovenstaande tabel is te constateren dat de onderhoudsachterstand in De Waal het grootst is (26%).

4.2.2 Kwaliteit per type meubilair

In de onderstaande tabel zijn de kwaliteitsgegevens per type meubilair weergegeven.

Type meubilair	Niveau A		Niveau B		Niveau C		Niveau D		Totaal
ANWB-autobewegwijzering	90	*92%*	2	*2%*	4	*4%*	2	*2%*	98
ANWB-fietsbewegwijzering	23	*68%*	7	*21%*	2	*6%*	2	*6%*	34
Bewegwijzeringsborden	828	*72%*	191	*17%*	64	*6%*	66	*6%*	1.149
Niet-RVV-verkeersborden	450	*53%*	195	*23%*	97	*11%*	111	*13%*	853
RVV-verkeersborden	1.392	*48%*	858	*29%*	383	*13%*	280	*10%*	2.913
Straatnaamborden	428	*48%*	253	*28%*	127	*14%*	85	*10%*	893
Dragers bebording	1.947	*49%*	1.164	*29%*	527	*13%*	360	*9%*	3.998
Bebakening	195	*34%*	193	*33%*	97	*17%*	96	*17%*	581
Banken en tafels	293	*89%*	10	*3%*	13	*4%*	13	*4%*	329
Verkeersvoorziening	801	*83%*	53	*5%*	34	*4%*	77	*8%*	893
Geleide element	1264	*87%*	70	*5%*	43	*3%*	82	*6%*	1.459
Kunst/groen	62	*97%*	2	*3%*	0	*0%*	0	*0%*	64
Palen	891	*54%*	391	*24%*	183	*11%*	170	*10%*	1635
Overige	266	*62%*	60	*14%*	40	*9%*	61	*14%*	427
Totaal	**8.930**	***70%***	**3.449**	***22%***	**1.614**	***10%***	**1.405**	***9%***	**15.398**

Tabel 4.6 Kwaliteit per type meubilair

Vooral de bebording en dragers hebben een onderhoudsachterstand met gemiddeld 28 % van de objecten dat een maatregel behoeft in de komende 1-2 jaar. De ANWB bewegwijzering is in 2022 compleet vervangen. Hierop is dan ook weinig schade is waargenomen.

Afbeelding 4.7 Voorbeelden van graffiti en beplakking en graffiti

5. Planning en begroting

Naar aanleiding van de kwaliteitsgegevens zijn in dit hoofdstuk de kosten geraamd die benodigd zijn om de kwaliteit te laten voldoen aan het gestelde ambitieniveau. Het heeft betrekking op de korte termijn. In hoofdstuk 7 zijn scenario's opgesteld voor het onderhoud op de lange termijn.

Voor het bepalen van de huidige onderhoudsbehoefte op basis van de geconstateerde kwaliteit is uitgegaan van het vastgestelde onderhoudsscenario 'Huidige situatie'.

5.1.1 Onderhoudsmaatregelen

Het moment van onderhoud wordt bepaald aan de hand van twee factoren:

- Het ambitieniveau;
- De kwaliteit.

Zodra de kwaliteit lager is dan het ambitieniveau (B) komt het meubilair in aanmerking voor een onderhoudsmaatregel. De daadwerkelijke maatregel is afhankelijk van het schadebeeld en de ernst.

Het tijdstip van onderhoud is zeer afhankelijk van de invloed op (verkeers)veiligheid, bereikbaarheid en functionaliteit. Zodra de veiligheid in het geding is dient direct onderhoud uitgevoerd te worden. Minder urgent maar wel belangrijk is als een meubilair niet (meer) functioneert wat ten koste kan gaan van de toegankelijkheid en bereikbaarheid.

Voor het meubilair zijn de volgende maatregelen van toepassing, afhankelijk van het schadebeeld en kwaliteitsniveau. Maatregelen zijn het reinigen, herstellen of vervangen van straatmeubilair.

In de praktijk kan besloten worden om de aanwezige schade te handhaven indien de schade geen invloed heeft op de (verkeers)veiligheid en de functionaliteit. Dit dient per straatmeubilair bepaald te worden.

Afbeelding 5.3 Voorbeeld maatregel 'rechtzetten'

5.1.2 Onderhoudsbegroting

Per type meubilair en maatregel is een landelijk gangbare eenheidsprijs gekoppeld. Om aan het gestelde onderhoudsscenario te voldoen is de totale onderhoudsbehoefte circa €491.000.

Naast de onderhoudsbehoefte is ook budget benodigd voor de exploitatie. Onder exploitatie valt het reinigen, herstellen en calamiteitenvervangingen van straatmeubilair. Het benodigde exploitatiebedrag bedraagt €40.000 in de jaren waarop geen schoonmaak wordt uitgevoerd en €99.000 in de jaren waarin gereinigd wordt.

Met name het vervangen van dragers en bebording is een aanzienlijke kostenpost. Dragers staan vaak scheef in het buitengebied door de losse zandgrond. Een drager kan na het rechtzetten weer relatief snel scheef staan, maar vanuit het oogpunt voor verkeersveiligheid blijft dit een maatregel krijgen.

Afbelding 5.4 Voorbeeld maatregel ‘vervangen’

6. Onderhoudsplanning

In dit hoofdstuk is een onderhoudsscenario geschetst voor het beheer gedurende de planperiode 2026-2030. Het opstellen van het scenario is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Kwaliteit C en D is achterstallig onderhoud
- Kwaliteit B heeft een onderhoudsmaatregel > na 2 jaar
- Het achterstallig onderhoud is verdeeld in de eerste twee planjaren (2026-2027)
- Om het jaar vindt er minimaal eenmaal een schoonmaakronde plaats

6.1 Huidige situatie

In de onderstaande tabel 6.2 zijn de kosten weergegeven voor het dagelijks en groot onderhoud en vervangingen. In 2027 en 2029 is rekening gehouden met de schoonmaak van al het meubilair.

	2026	2027	2028	2029	2030
Dagelijks en groot onderhoud (exploitatie)	€40.000	€99.000	€40.000	€99.000	€40.000
Vervangingen	€109.599	€109.599	€78.712	€176.393	€16.890
Totaal	**€149.599**	**€208.599**	**€118.712**	**€275.393**	**€56.890**

Tabel 6.2 Beheerkosten onderhoudsscenario

De kosten van vervangen zijn niet gelijkmatig verdeeld. In de praktijk zal er meer differentiatie en fluctuatie zijn doordat er gestuurd wordt op functioneel beheer. Dat betekent dat een object vervangen wordt als deze in de omstandigheden niet (meer) naar verwachting functioneert of de theoretische levensduur is gepasseerd.

6.2 Advies op onderhoud

Wanneer het achterstallig onderhoud in de eerste twee planjaren is weggewerkt, wordt geadviseerd om een her-inspectie uit te voeren. Uit de huidige planning blijkt dat een aantal objecten in 2028, 2029 en 2030 vervangen zou moeten worden. In de praktijk is dit echter niet altijd noodzakelijk: Sommige objecten zijn nog in voldoende staat, terwijl andere juist eerder aandacht vragen.

Een her-inspectie maakt inzichtelijk welke objecten daadwerkelijk aan vervanging toe zijn. Op basis daarvan kan de onderhoudsplanning worden geactualiseerd. Dit advies is belangrijk omdat straatmeubilair niet gelijkmatig in kwaliteit achteruitgaat en daarnaast gevoelig kan zijn voor externe factoren, zoals vandalisme of aanrijdschade.

Wel is het raadzaam de kosten voor toekomstige vervangingen alvast te reserveren in de begroting, zodat men financieel niet voor verrassingen komt te staan.

7. Beheerproces

7.1 Gegevensbeheer

Databeheer is noodzakelijk om actuele en betrouwbare informatie te hebben over de omvang van het areaal, zowel kwantitatief als kwalitatief. Dit is nodig voor een goede planning en begroting per beheerjaar. Binnen de beheerperiode 2026-2030 is het aanbevolen om minimaal één inventarisatie- en inspectieronde uit te laten voeren om de gegevens up-to-date te houden. De kosten hiervan bedragen circa €40.000 per ronde.

Naast het beheer van de data in een beheerprogramma is het ook van belang dat veranderingen van de verkeersborden worden bijgewerkt in George. Het muteren van de verkeersborden zorgt dat de landelijke voorziening in George up-to-date blijft en providers kan voorzien van data. De verplichting om de mutaties door te voeren komt voort uit de Europese RTTI-verordening. De kosten om dit ieder jaar bij te werken zijn geschat op € 2.500 euro.

7.2 Kwaliteitsbewaking

Op beleidsniveau is per gebiedstype een ambitieniveau vastgelegd. Met een beleidsschouw kan getoetst worden of aan de gemeentelijke ambities wordt voldaan. Door een integrale aanpak krijgt men een beeld van de gehele openbare ruimte. De methode die het CROW heeft ontwikkeld in publicatie 380 ‘Beeldkwaliteitscatalogus openbare ruimte’ is hier zeer geschikt voor.

Het monitoren van de kwaliteit biedt tegelijkertijd inzicht in het onderhoudsproces. Er ontstaan naar aanleiding van de schouwrondes mogelijkheden om het onderhoudsproces bij te sturen in relatie tot de gestelde ambitie en te communiceren over het onderhoud van de openbare ruimte. Naast een beleidsschouw kan hiervoor een toezichtmeting op beeldbestekken worden ingezet.

De kosten voor een beleidsschouw op het onderdeel straatmeubilair bedragen circa €10.000 per jaar. De kosten zijn zeer afhankelijk van de uitgangspunten voor de schouw. Het advies is om driemaal per jaar een beleidsschouw uit te voeren. Voor Texel is het zinvol om dat in het voorseizoen, hoogseizoen en naseizoen uit te voeren.

Naast objectieve metingen van beeldkwaliteit is het zinvol om verbanden te leggen met andere monitors, zoals:

- Subjectieve beleving (waardering) van de openbare ruimte d.m.v. een leefbaarheidsenquête;
- Meldingen en klachten over de openbare ruimte;
- Maatsschappelijke effecten die verband kunnen houden met de openbare ruimte, zoals leegstand en vandalisme.

Inzicht in de relatie tussen de objectief meetbare beeldkwaliteit van de buitenruimte en de subjectieve en maatschappelijke indicatoren helpen om de optimale kwaliteit van de openbare ruimte te bepalen binnen de beschikbare budgetten. Uiteindelijk kan monitoring ertoe leiden dat:

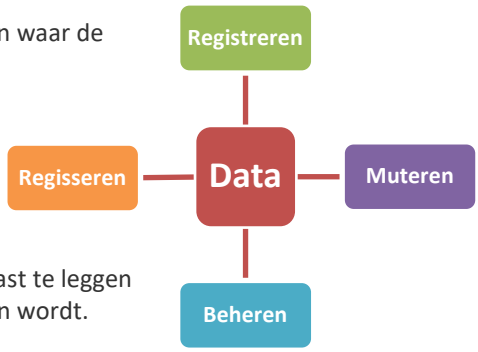
- Beheerders meer inzicht krijgen in het algehele functioneren van de openbare ruimte;

- Bestuurders/beleidsmakers de ambitieniveaus beter afstemmen op de behoefte van gebruikers;
- Opdrachtgevers de ambitieniveaus beter vertalen naar opdrachten;
- Uitvoerders hun werkzaamheden beter kunnen afstemmen op probleemlocaties;
- Toezichthouders hun opdrachtnemers beter aanspreken op hun prestaties en hen tijdig aansturen;
- Ontwerpers beter worden betrokken bij de inrichting van de openbare ruimte.

7.2.1 Organisatie

Voor een optimaal beheerproces zijn er een aantal aandachtsgebieden waar de organisatie aandacht voor moet hebben:

- Registreren (vastleggen van data);
- Muteren (bijhouden van data);
- Beheren (plannen en begroten met data);
- Regisseren (gebruik van data).

Het is aanbevolen om de verantwoordelijkheden en werkprocessen vast te leggen in een werkstructuur. Dit zorgt ervoor dat er grip op de data gehouden wordt. Daarnaast draag het bij aan een efficiënt en effectief beheerproces.

7.3 VAT-kosten

De kosten voor voorbereiding, administratie en toezicht (VAT) zijn indirecte kosten en vormen een belangrijk deel in de investering van projecten. Jaarlijks wordt voor het onderhoud van straatmeubilair verschillende bestekken opgesteld, aanbesteed en uitgevoerd. Deels vindt dit intern plaats, maar voor een deel ook extern. De externe jaarlijkse kosten bedragen circa €10.000.

Om hier grip op te krijgen is het aanbevolen om vast te leggen welke activiteiten vallen onder de voorbereiding, administratie en toezicht. Om meer zicht te krijgen op VAT-kosten van een project is het advies om bij de start van een project altijd een afzonderlijke raming van de VAT-kosten op te nemen en bij afronding van een project altijd een nacalculatie te maken en hierover verantwoording af te leggen.

Voor het activeren en afschrijven van VAT-kosten dient men de voorwaarden te raadplegen die zijn opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

7.3.1 Nationale Bewegwijzeringsdienst (NBd)

De Nationale Bewegwijzeringsdienst (NBd) heeft een wettelijke taak in het kader van de utilitaire bewegwijzering voor gemotoriseerd verkeer (blauw-witte borden) en fietsverkeer (rood-witte borden). Conform de wegenverkeerswet dient de gemeente de NBd te betrekken bij de planvorming om bewegwijzeringsborden te (ver)plaatsen of te verwijderen.

De NBd doorloopt een aantal stappen totdat over wordt gegaan op de uitvoering van een nieuw of aangepast bewegwijzeringsbeleid:

- Routeringsplan;
- Doelenplan;

- Bewegwijzeringsplan.

De NBd beheert de data van de bewegwijzering. De wegbeheerder betaalt jaarlijks een vast tarief van €28 per bewegwijzeringsobject. De gemeente Texel heeft momenteel 132 bewegwijzeringsobjecten in beheer bij de NBd, wat neerkomt op circa €4.000 per jaar.

Afbeelding 7.1 Voorbeeld utilitaire bewegwijzering

WETTELIJKE KADERS

GRONDWET

Volgens Artikel 21 van de Grondwet is de zorg van de overheid gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu. Het beheer van wegen past in dit grondwetsartikel en van oudsher wordt de zorg voor een goede infrastructuur dan ook als een taak van de overheid gezien.

WEGENVERKEERSWET

De Wegenwet van 31 juli 1930 vereist van de beheerder adequaat beheer en onderhoud. De beheerder van de openbare ruimte moet zorgen dat het kapitaal dat in de wegen is geïnvesteerd in stand blijft door het tijdig plegen van onderhoud. De Wegenverkeerswet verwacht dat de beheerder maatregelen treft die de veiligheid van de weggebruiker en het functionele gebruik van de wegen waarborgen. De wet doet een beroep op de publiekrechtelijke zorg van de beheerder voor de veiligheid van de weggebruiker, maar schrijft geen maatregelen voor. Het gaat hierbij om functioneel beheer. Daarnaast is de beheerder op basis van het Nieuw Burgerlijk Wetboek aansprakelijk voor schade die weggebruikers oplopen door onveilige situaties. Dit betekent dat een preventief onderhoudsbeleid, regelmatige inspecties (volgens de landelijke uniforme methode) en een goed werkend systeem van beheer onmisbaar zijn.

WEGENWET, ARTIKEL 16

De gemeente heeft te zorgen dat de binnen haar gebied liggende wegen, met uitzondering van de wegen, welke door het Rijk of een provincie worden onderhouden, van die bedoeld in artikel 17 en van die, waarop door een ander tol wordt geheven, in goeden staat verkeren.

BURGERLIJK WETBOEK, ARTIKEL 6:174

De bezitter van een opstal die niet voldoet aan de eisen die men daaraan in de gegeven omstandigheden mag stellen, en daardoor gevaar voor personen of zaken oplevert, is, wanneer dit gevaar zich verwezenlijkt, aansprakelijk, tenzij aansprakelijkheid op grond van de vorige afdeling zou hebben ontbroken indien hij dit gevaar op het tijdstip van het ontstaan ervan zou hebben gekend. Voor de toepassing van dit artikel wordt onder openbare weg mede begrepen het weglichaam, alsmede de weguitrusting.

RISICOAANSPRAKELIJKHEID

Er is sprake van risicoaansprakelijkheid indien er een gebrek aan de openbare weg optreedt (in de zin van de Wegenwet) en een weggebruiker als gevolg van dit gebrek schade heeft geleden. Bij risicoaansprakelijkheid gaat de aansprakelijkheid meestal over schade die wordt geleden als gevolg van slecht onderhoud aan de wegen (verharding, bebakening, bebording).

SCHULDAANSPRAKELIJKHEID

Er is sprake van schuldaansprakelijkheid indien schade wordt geleden als gevolg van een onrechtmatige daad. Onder onrechtmatige daad wordt ook verstaan het te lang laten voortbestaan van een gevaarlijke situatie (een verzakking, foutieve of afwezige bebakening en bebording, losliggend split op de weg). Ook vervolgschade kan leiden tot schuldaansprakelijkheid, bijvoorbeeld indien een weg wordt afgesloten zonder vooroverleg met de aanwonenden.

AANSPRAKELIJKHEIDSRISICO

De laatste jaren is een tendens waar te nemen, dat gemeenten steeds vaker aansprakelijk worden gesteld, onder andere als gevolg van slecht wegonderhoud. Bovendien is er sprake

van toenemende mondigheid van de burger en wordt in de media de nodige aandacht geschonken aan de consequenties van het Nieuw Burgerlijk Wetboek.
De verzekeringsmaatschappijen hebben daarom de afgelopen jaren een verhoging van het eigen risico en een scherpere afbakening van de verzekerbare risico's doorgevoerd. Dit betekent een toename van de kosten voor de verzekerde gemeente. Om deze kosten zo veel mogelijk te beperken is het van belang om het beheer van de openbare ruimte goed te organiseren.

REGLEMENT VERKEERSREGELS EN VERKEERSTEKENS (RVV 1990)
Het reglement is ten eerste bedoeld om het gedrag van de weggebruiker te sturen. In het reglement staan de verkeersregels die iedereen moet kennen: plaats op de weg, maximum snelheid, voorrangsregel, etc. Ten tweede is de norm beschreven van alle te plaatsen verkeersborden zoals vorm, afmetingen, hoogte enz. Omdat niet voor elke verkeerssituatie een regel bestaat of kan bestaan, wordt het nodige aan het gezonde verstand van de verkeersdeelnemer overgelaten.

BESLUIT ADMINISTRATIEVE BEPALINGEN VOOR HET WEGVERKEER (BABW)
In het BABW wordt onder meer geregeld voor welke verkeerstekens een officieel verkeersbesluit is vereist en welke onderborden bijvoorbeeld mogen worden geplaatst. Verder zijn de technische eigenschappen van de borden benoemd zoals aan welke reflectieklasse een bord moet voldoen en hoe een bord geplaatst moet worden. De nadere uitwerking hiervan is weer gespecificeerd in de Uitvoeringsvoorschriften BABW.

BESLUIT BEGROTING EN VERANTWOORDING PROVINCIES EN GEMEENTEN (BBV)
De Gemeentewet schrijft voor dat gemeenten een begroting, meerjarenraming, jaarrekening en jaarverslag maken en geven enkele vereisten waaraan de genoemde documenten dienen te voldoen. Artikel 186 van de Gemeentewet bepaalt dat de begroting, de begrotingswijzigingen, de meerjarenraming, het jaarverslag en de jaarrekening van gemeenten voldoen aan bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te geven regels. Vanaf 2004 geldt hiervoor het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

ACTIVEREN EN REGULEREN KAPITAALGOEDEREN
De richtlijnen in de BBV zijn in 2017 aangescherpt. De gemeente is verplicht tot het activeren van maatschappelijk nut investeringen (wegen en groen) en het reguleren van een rentepercentage als onderdeel van de kapitaallasten.

OMGEVINGSWET
De Omgevingswet is vanaf 2021 in werking. Deze wet bundelt de wetgeving en de regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Daarmee vormt de wet de basis voor het integraal beheer van en voor de ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. Gemeentes zijn verplicht om een strategische omgevingsvisie voor de lange termijn vast te stellen. Deze wordt vervolgens uitgewerkt in een omgevingsplan. Het Beheerplan Meubilair is onderdeel van het omgevingsplan.

Europese RTTI- verordening.
- Europese normen rond realtime verkeersinformatie,
- én de praktische realisatie daarvan in Nederland via de portal George.

RICHTLIJNEN

NATIONALE BEWEGWIJZERINGSDIENST (NBD)

Sinds 1 april 2013 is de Nationale bewegwijzeringsdienst (NBD) van start gegaan. Het NBD is inmiddels onderdeel van Rijkswaterstaat (RWS) en heeft de taken van de ANWB overgenomen op het gebied van:

- De borging van kwaliteit, uniformiteit en continuïteit van de bewegwijzering op alle openbare wegen in ons land;
- De samenhang in bewegwijzering van alle wegbeheerders en eigenaren van openbare wegen;
- De afstemming en coördinatie tussen wegbeheerders onderling en met eigenaren van openbare wegen.

NEDERLANDSE NORM (NEN)

- De Nederlandse Norm (NEN) is in Nederland hét kennisnetwerk voor normontwikkeling en normtoepassing op nationaal een internationaal niveau. De NEN is geen wet, echter veel instanties en gemeenten conformeren zich aan deze norm. Voor de verschillende aspecten binnen de verkeersvoorzieningen is ook de NEN-norm opgesteld. Hieronder de meest belangrijke:
- NEN 1772: straatnaam- en huisnummerborden. Deze norm geeft de functionele eisen ten aanzien van straatnaam- en huisnummerborden zoals afmetingen, uitvoering, constructie, enz.
- NEN-EN 12899-1: vast opgestelde , verticale verkeerstekens. Deze norm geeft eisen ten aanzien van afmetingen, materalen, kleuren en lichttechnische eigenschappen.
- NEN 3381: wegmeubilair. Aanvullende eisen voor permanente verkeersborden. Deze norm geeft de eisen, classificatie en beproevingsmethoden voor verkeersborden.

PUBLICATIE CROW

De CROW is een onafhankelijke kennisorganisatie die investeert in kennis op het gebied van infrastructuur, openbare ruimte, verkeer & vervoer en werk & veiligheid. De CROW heeft verschillende publicaties uitgegeven waarin richtlijnen staan voor het onderhouden en plaatsen van verkeersvoorzieningen. Deze richtlijnen worden door de gemeente inmiddels als norm gehanteerd. De meest belangrijke zijn:

- CROW publicatie 49 ‘leidraad sanering verkeerstekens’;
- CROW publicatie 134 ‘richtlijnen parkeerbebording’;
- CROW publicatie 185 ‘handboek aansprakelijkheid beheer openbare ruimte’;
- CROW publicatie 322 ‘richtlijnen bewegwijzering 2014’;
- CROW publicatie 323 ‘richtlijnen beheer en onderhoud verkeerstekens’.

DUURZAAM VEILIG

Wegbeheerders moeten onverminderd doorgaan met de (her)inrichting van straten en wegen volgens dit principe. Duurzaam Veilig of Duurzaam Veilig Verkeer is een overheidsinitiatief om de verkeersveiligheid te vergroten. Het initiatief richt zich op het voorkomen van ongevallen en waar dit niet mogelijk is, op het beperken van letsel.